

Statsbudsjettet:

– Vi trenger en radikal politikk for omfordeling

Foto: Inne Pedersen.

Rødts klimaplan:

– Utslipp henger sammen med ulikhet

Foto: Inne Pedersen.

Kajsa Suckow-Hansen har
skrevet bok om fattigdom:

Heller sinne enn skam

Leder:

“Barnehagestreiken setter flomlys på problemet med profittmotiverte velferdstjenester.” **Silje Kjosbakken**, nestleder i Rødt

Halve himmelen er vår:

“Det som skjer i Iran er ikke lenger en protest, det er en revolusjon.” **Seher Aydar**, stortingsrepresentant

Silje Kjosbakken
silje@roedt.no
Nestleder i Rødt

Barnehage- streiken

Leder

17. oktober gikk over 1000 ansatte i private barnehager ut i streik etter at meklingen mellom arbeidstakerorganisasjonene og Private barnehagers landsforbund (PBL) ikke førte fram. Etter opptrappingen 14. november var over 3600 ansatte ute i streik. Stridens kjerne var pensjon. De ansatte i de private barnehagene krevde å få de samme pensjonsvilkårene som er vanlig i kommunale barnehager.

At streiken vant fram skulle egentlig bare mangle. De kommersielle barnehagene får jo tilskudd til pensjon av det offentlige, som skal dekke deres pensjonskostnader. Likevel har vi gjennom mange år sett hvordan profittmotivet hos de kommersielle barnehagene har gått utover de ansattes pensjon. I 2019 fikk 90 prosent av de private barnehagene nesten en milliard mer til pensjon enn de faktisk brukte på pensjon til de ansatte, viser beregninger fra Kunnskapsdepartementet. Mon tro hvor resten av disse pengene har blitt av?

Streiken for rettferdig pensjon setter flomlys på noe av problemet med profittmotiverte velferdstjenester. Dersom kommersielle aktører skal kunne drive mer effektivt enn det offentlige selv og samtidig gå med overskudd, må de jo spare et sted. Da kan de enten kutte i de ansattes lønn og pensjon, de kan redusere bemanningen eller de kan stramme inn på tilbudet til barna. Uansett er det fellesskapet som taper mens noen veldig få eiere blir rike.

Kommersielle eiere kontrollerer stadig mer av den velferden du og jeg betaler skatt for å finansiere. Det legger press på kvalitet og arbeidsforhold, og presser i tillegg ut ideelle aktører. Det blir færre ideelle som driver blant annet barnehager, mens større kommersielle konserner vokser. Mange av de som nå har vært i streik ville fått bedre lønns- og arbeidsforhold dersom arbeidsplassene deres var offentlige. Det er hovedgrunnen til at Rødt vil slutte å gi offentlig tilskudd til kommersielle barnehager.

Etter en måneds streik vant de barnehageansatte endelig fram. De får en pensjonsordning som tilsvarer det som gjelder i offentlige barnehager. Det innebærer blant annet en livsvarig AFP-pensjon fra 1. januar 2025. Dette er to år senere enn de streikende egentlig krevde, men det er like fullt en viktig seier for de som holder hjula i velferdsstaten i gang. Det er bare å ta av seg hatten og gratulere med en vel gjennomført streik. Så får det bli opp til oss på den politiske venstresida å løse det større problemet: at noen har fått stikke sine private sugerør i felleskassa.

Rødt Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no
E-post:
roedt@roedt.no
Telefon: 22 98 90 50
Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)
Trykkeri: Nr1Trykk
Utgiver: Rødt
Dronningens gate 22
0154 Oslo

Rødts alternative statsbudsjett:

Et budsjett for rettferdig omfordeling

Finanspolitisk talsperson: AntRødt-nestleder Marie Sneve Martinussen. Foto: Ihne Pedersen.

Statsbudsjettet

Brage Aronsen brage@roedt.no

– Nå er det mange som sliter voldsomt økonomisk, og flere tvinges til å velge mellom mat, strøm og tannlegeregningen. Skal vi hindre nye år med økte forskjeller trenger vi en radikal politikk for omfordeling, sier Marie Sneve Martinussen.

Torsdag 6. oktober la finansminister Trygve Slagsvold Vedum fram regjeringas forslag til statsbudsjett for 2023. Nestleder og finanspolitisk talsperson i Rødt, Marie Sneve Martinussen, er ikke nådig i sin karakteristikk av budsjettforslagets sosiale profil.

– Regjeringas budsjettforslag gjør ikke nok for å få ned forskjellene midt i ei priskrise som rammer folk flest.

– De foreslår for eksempel å kutte dagpengene for arbeidsledige med 200 millioner neste år, og framover, ved å redusere opptjeningsperioden fra tre til ett år. Her tar de penger fra de arbeidsledige for å få de i jobb. Dette er et virkemiddel vi vanligvis ser komme fra høyresida. Det er stygt, usosialt og urettferdig.

– De som nå føler på en økende grad av økonomisk utrygghet i møte med renteøkning, strømpriskrise og dyrere matvarer, får ikke den hjelpen de trenger med regjeringas budsjettforslag. Å sikre folk rettferdighet og trygghet i hverdagen har derfor vært den viktigste rettesnora i arbeidet med Rødts alternative budsjett, sier Martinussen.

En nødvendig priskrisepakke

Et hovedgrep i Rødts helhetlige forslag til hvordan statsbudsjettet for 2023 burde se ut, er en krisepakke på drøyt 17 milliarder som skal bøte på de høye prisene som nå rammer mange nordmenn hardt.

– Krisa er dypt til stede rundt kjøkkenbordene i norske hjem. Hver gang vi får nye tall fra Statistisk Sentralbyrå, Frelsesarmeen eller Kirkens Bymisjon, så er det mye verre enn man kunne forestille seg.

– Flere hundre tusen familier forteller at de nå enten må gå til Nav eller frivillige for gratis mat eller hoppe over måltider for å få hverdagen til å gå opp. Matfattigdom, eller sult som det også kalles, er tilbake som samfunnsproblem i Norge. Samtidig er høyresida mest bekymret for laksebaronenes ve og vel, og regjeringa gjør ikke nok. Dagens minsteytelser er det ikke mulig å leve av, sier Martinussen.

– Skal vi skape trygghet i hverdagen i en tid som er vanskelig for veldig mange, er vi derfor nødt til å øke inntektene til de som har aller minst i dag, som trygdemottakere, sosialhjelpsmottakere og minstepensjonister. I vårt budsjett går vi inn for en økning av alle velferdsstatens minsteytelser på 12 000 kroner neste år. Det gjelder pensjon, uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, sosialhjelp, studiestøtte, overgangsstønad, tiltakspenger og engangsstønad.

En annen budsjettpost Rødt har vært opptatt av i lang tid er barnetrygda. Hvis barnetrygda videreføres på dagens nivå innebærer det i virkeligheten et kutt, forklarer Martinussen.

– Hvis barnetrygda står på stedet hvil blir den reelt sett mindre verdt til neste år fordi prisene øker og alt i samfunnet blir dyrere. Forslaget til regjeringa innebærer egentlig et kutt på over fire hundre millioner kroner. Jeg er redd for at dette vil kaste mange nye barnefamilier ut i fattigdom. I vårt forslag velger vi å prisjustere barnetrygda for alle barn. Vi øker den også med 100 kroner i måneden for barn mellom 6 og 18 år.

– Rødts budsjett inneholder også en rekke tiltak for å kutte i regningsbunken til folk flest. Vi ønsker blant annet en gradvis innføring av gratis tannhelse, lavere egenandel på helsetjenester og gratis barnehage for femåringer. Vi vil også redusere prisene på kollektivtrafikk med 20 prosent, sier Martinussen.

**Rettferdighet og trygghet:
Ta tilbake kontrollen***Hvordan skal alt dette finansieres?*

– Først og fremst må vi øke skattene for de aller rikeste. Det må bli slutt på at så mye rikdom samles på så få hender i Norge. De som har høy inntekt, store formuer eller kapital, de som tar ut aksjeutbytte og selskaper med store overskudd må bidra mer.

Omfordelende skattepolitikk

Skattemodellen Rødt foreslår vil ifølge Martinussen ha en sterkt omfordelende effekt. De med lavere inntekt enn om lag 700 000 kroner – tre fjerdedeler av befolkninga –, får litt lavere skatt. De med høye inntekter og store aksjeutbytter, spesielt de 0,5 prosent rikeste med inntekt over 3 millioner kroner i året, må belage seg på å betale mer.

– Det er interessant å observere at samme år som formuesskatten økes, setter Norge ny rekord i antall milliardærer. Det forteller oss at vi trenger en radikalt annerledes skattepolitikk for å få ned forskjellene. Selskapet til utleiebaron Ivar Tollefsen, Fredensborg 1994 AS, gikk for eksempel med svimlende 19 milliarder i overskudd i fjor. Han har råd til å bidra mer til fellesskapet. Tre av Norges største dagligvareaktører gikk med 20 milliarder i overskudd til sammen i fjor. De har råd til økt selskapskatt. Det er jo en skatt som først slår inn når du har gått med overskudd.

Flere aviser og kommentatorer spøkte tidligere i høst med at regjeringa overbyr Rødt i skattepolitikken?

– Det kan jeg herved avkrefte, svarer en lattermild Martinussen.

– Regjeringas forslag til statsbudsjett bidrar svært lite til å gjøre skattesystemet mer omfordelende. Rødts skattepolitikk derimot, vil både bidra til å redusere ulikheten i Norge og gjøre det mulig å finansiere bedre velferdstjenester for vanlige folk.

– Det er viktig å være klar over at Støre og Vedum ikke øker skattene like mye som Erna Solberg kutta dem. Skatteøkningene i regjeringas budsjett handler først og fremst om de galopperende strømprisene. Av regjeringas 49 milliarder i

Les mer om hvordan Rødt vil sikre rettferdighet og trygghet og øke velferden, uten å bruke mer oljepenger eller legge press på renta.

Last ned Rødts alternative statsbudsjett for 2023 på rodt.no/budsjett2023

skatteøkninger er hele 34,4 milliarder økt skatt som direkte følger av de ekstreme strømprisene, og blir i hovedsak betalt av offentlig eide kraftselskaper. Milliardærene, og de fleste med store formuer, vil betale mindre nå enn de gjorde i 2013 med regjeringas budsjettforslag.

I desember skal et utvalg legge fram sine anbefalinger til endringer i skattesystemet. Rødt ønsker en helhetlig skattereform for å tette hullene i det norske skattesystemet, som gjør at de rike slipper for billig unna.

– Dette er et arbeid som nødvendigvis må ta tid. Men det er mange grep vi kan gjøre allerede nå for å sikre et mer omfordelende skattesystem, for eksempel høyere skatt på selskapsoverskudd, økt utbytteskatt og en mer progressiv inntektsskatt.

Rødt Norge rundt

Bodø:**– Dramatisk usosialt budsjett**

Bystyrerepresentant for Rødt Bodø, Andreas Tymi, reagerer sterkt på kommunedirektørens forslag til budsjett.

– Min første tanke er at dette er ekstremt dramatiske kutt for dem som trenger tjenestene fra Bodø kommune mest. Mens kulturhovedstadsprosjektet, og alle i næringslivet som ønsker det, får akkurat det de ber om hele tiden, sier han til NRK.

Fredrikstad:**Vil ha lobbyregister**

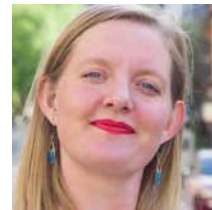
Fredrikstad trenger et kommunalt lobbyregister, mener kommunestyrerepresentant Hannah Berg.

– Vi er jo forsøkt påvirket hele tiden ved at folk tar kontakt og forteller hva som er viktig for dem. Det er blant annet mange profesjonelle aktører som tar kontakt med oss, og jeg tror det generelt er viktig å vite hva vi politikere holder på med – hvem som snakker med dem, sier Berg til Fredriksstad Blad.

Stavanger:**– Svekker tilliten til politikerne**

Rødt-politiker Truls Drageset Dyldland leder utvalg for arbeidsliv og lønn i Stavanger. Han sier til Stavanger Aftenblad at ordningen med kompensasjon for tapt arbeidsfortjeneste for politikerne skriker etter mer kontroll.

– Ordningen med tapt arbeidsfortjeneste finnes for at alle, uansett arbeidssituasjon og lommebok skal kunne være folkevalgte. Den finnes ikke for at kommunen skal betale advokatsalær for at folk som har stilt til valg og allerede får godt betalt for å komme på møter, skal kreve enda mer av kommunen.

Vestland:**– Kutt heller politikernes lunsj**

Fylkesdirektøren i Vestland vil la private stå for renholdet i det nye fylkesbygget, fordi tariff-lønna i det private er lavere enn avtalene fylket tilbyr. I tillegg har fylkeskommunalt ansatte rett på betalt lunsj, noe de ikke har i det private næringslivet.

– Hvis vi må spare penger så sparer vi mer ved å kutte ut betalt lunsj til politikerne og direktørene på fylket. Vi kan heller gjøre det, og utvikle renholdet i egen regi, sier fylkestingsrepresentant Jeanette Syversen til Bergensavisen.

Rødt-leder: Bjørnar Moxnes. Foto: Ihne Pedersen.

Rødt vil styrke den nasjonale forsvarsevnen

Forsvar

Brage Aronsen brage@roedt.no

– Rødt ønsker en styrking av det norske forsvaret. Vi vil satse på Heimevernet og luftforsvaret, men skrote utenlandsoperasjonene og kampflykjøpet, sier Rødt-leder Bjørnar Moxnes.

I Rødts alternative statsbudsjett foreslår partiet å styrke forsvarsbudsjettet med 700 millioner kroner mer på forsvar. Pengene skal brukes på blant annet å styrke Heimevernet med 5000 nye soldater, å gjenopprette Sjøheimevernet, samt å gjenopprette Heimevernets spesialavdeling mot sabotasje og terror.

– Ethvert land må være i stand til å hevde egen suverenitet, men på grunn av nedbyggingen av Forsvaret til fordel for deltakelse i krigføring utenlands, er forsvarsevnen vår kraftig redusert. Enorme summer er sløst bort på USA-ledete kriger, inkludert Libya og Afghanistan. Det er uforståelig at norske soldater i 2023 skal risikere livet i Irak og øve på ørkenkrig i Jordan, når det er krig i Europa og vi mangler soldater og luftvern til å beskytte Norge, sier Moxnes.

– Ved å styrke det norske forsvaret og si nei til amerikanske militærbaser i Norge vil Rødt gjenreise den norske basepolitikken, gjøre Norge mindre avhengig av et stadig mer ustabil USA og minske risikoen for at Norge blir slagmark i en mulig konflikt mellom atommaktene, USA og Russland.

– Russlands folkerettsstridige angrepskrig mot Ukraina viser at det haster å bygge et forsvar som kan avskrekke og sikre nødvendig norsk selvstendighet. Vi går inn for å styrke Forsvarets utdanning, øke inntaket av vernepliktige, samt å starte arbeidet med innfasing av reservister for å kraftig øke Forsvarets størrelse i årene som kommer.

Inndekningen til forsvarssatsingen skal komme fra økte skatter på store inntekter og formuer, samt aksjeutbytte og selskaper med store overskudd. Rødt vil også stanse utbetaling til kampfly som skal leveres i 2023 og 2024. I tillegg skal militæroperasjoner i utlandet avsluttes.

– Krigføring i utlandet var høyt prioritert da det ble besluttet å kjøpe 52 kampfly av typen F-35, Norges dyreste skattefinansierte investeringer noensinne. Med skyhøye driftskostnader vil F-35 gå på bekostning av resten av Forsvaret i flere tiår framover. Norge har i dag et forsvar som kan krige under utenlandsk kommando i andre verdensdeler, men har ikke et eneste luftvern batteri dedikert til å beskytte vår egen sivilbefolkning mot bombefly og missiler. Dette vil Rødt snu ved å stanse kjøpet av de siste kampflyene som ennå ikke er levert, og bruke pengene på å gjenoppbygge Norges luftvern.

– Utslipp henger sammen med ulikhet

Energipolitisk talsperson i Rødt: Stortingsrepresentant Sofie Marhaug. Foto: Ihne Pedersen.

Rettferdig miljøpolitikk

Brage Aronsen brage@roedt.no

10. november lanserte Rødt partiets nye klimaplan. Hovedmålet med planen er at de som står for de største utslippene også må ta de største kuttene.

Verdens ti prosent rikeste står for nær 50 prosent av verdens CO₂-utslipp. Verdens 50 prosent fattigste står derimot for 12 prosent av utslippene totalt. Tallene stammer fra en fersk rapport fra World Inequality Lab, utarbeidet av blant andre den franske stjerneøkonomen Thomas Piketty. Det er disse tallene som ligger bak kravet om klimarettferdighet.

– Klimarettferdighet handler om at de som står for største utslippene, må ta de største kuttene. I dag sendes regningen for de rikeste overforbruk til verdens fattigste. Det er en klar sammenheng mellom utslipp og global ulikhet. Mens norske milliardærer som Petter Stordalen flyr mest privatfly i Norden, drives mennesker på flukt som følge av klimaendringer i andre deler av verden, sier Sofie Marhaug, stortingsrepresentant og miljøpolitisk talsperson i Rødt.

– Nye tall tyder også på at forskjellene kan være større internt i et land enn mellom land, fordi de superrike forurenser langt mer enn folk flest. Ta Norge som eksempel: Mens folk med dårlig og vanlig råd har redusert utslippene sine siden 1990, har de ti prosent rikeste økt sine utslipp fra 25 tonn i 1990, til 32,5 tonn CO₂ i dag.

Fra mål til handling

Regjeringa har nylig økt Norges klimamål. Det nye målet er å kutte 55 % av utslippene innen 2030. Men da regjeringa la fram sin nye plan for å kutte utslipp i oktober, målte de seg først og fremst etter om de er i rute for et gammelt mål om 40 % utslippskutt, og bare i kvotepliktig sektor. Rødts klimaplan viser hvordan vi kan redusere tilsvarende 73 % i Norges utslipp sammenlignet med 1990. 64,5 % av dette er kutt som telles direkte på det nasjonale utslippsregnskapet.

– Altfor lenge har norsk klimapolitikk handlet mer om målsetting enn om handling. I vår plan viser vi helt konkret hvordan vi kan handle for å få ned utslippene nå. Og det gjør vi ved å sørge for at de rike kutter mest, sier Marhaug.

– Fordi vi vet at de rikeste forurenser langt mer enn folk flest, vil vi innføre en egen klimaskatt for alle som har mer enn 1,5 millioner i inntekt. Målet med denne skatten er å bremse luksusforbruket og bidra med mer til investeringer i utslippskutt. – I tillegg er vi opptatt av å legge til rette for at

Rødts klimaplan

Rødts klimaplan inneholder utslippskutt som vil tilsvare et 73 % kutt sammenlignet med våre utslipp for 1990.

Planen kan leses i sin helhet på roedt.no/klimaplan22

det blir enklere å leve klimavennlig gjennom å spare energi, reise kollektivt, samt å reparere klær og andre forbruksvarer framfor å kjøpe nytt.

De viktigste grepene

– Resten av planen handler i stor grad om å finne penger til en rekke klimatiltak vi vet vil ha effekt. Det handler om å finansiere karbonfangst- og lagring på avfallsanlegg over hele landet, utslippsfrie hurtigbåter og ferger, satsing på økt karbonopptak gjennom blant annet krav til skogbruket og finansiering av tiltak i jordbruket.

– Vi må også endre måten vi transporterer både folk og gods. Derfor går vi inn for et omstillingsprogram for yrkeskjøretøy og en dato for stans i alt fossilt nybilsalg, reduksjonsmål for flytrafikken innenlands og utenlands gjennom Avinor, forbud mot privatfly og en storstilt satsing på kollektivtrafikk.

– Under årets klimatoppmøte i Egypt ropte de fattigste landene om rettferdighet. For det er verdens fattige som rammes hardest av klimaendringene gjennom blant annet mer ekstremvær, ødelagte avlinger og stadig større problemer med matproduksjon. Rødt mener de rike landene må hjelpe når fattige land rammes av klimakatastrofer, men det er ikke nok. Vi må også kutte mer av våre egne utslipp. Vår plan viser hvordan det kan gjøres på en rettferdig måte.

Oppfordrer til boikott av Qatar-VM

Sportsvasking: Kritikere mener autoritære Qatar bruker fotball-VM for å bedre sitt omdømme internasjonalt. Foto: Rhett Lewis/Unsplash.

Menneskerettigheter

Brage Aronsen brage@roedt.no

For første gang i historien skal verdensmesterskapet i fotball for herrer arrangeres i Midtøsten, i Qatar. Det har utløst protester fra menneskerettighetsorganisasjoner verden over. Både i Oslo og Bergen har Rødt tatt til orde for boikott av mesterskapet.

– I Qatar er over 90 % av befolkningen gjestearbeidere uten statsborgerskap. Arbeiderne som blant annet kommer fra Bangladesh, Filippinene, Nepal og India har bygget all infrastruktur knyttet til VM, forteller Siavash Mobasher, gruppeleder for Rødt i Oslo.

– Det er disse arbeiderne som gjør det mulig å gjennomføre fotball-VM i Qatar. Likevel blir de utnyttet og misbrukt på det groveste i et land hvor myndighetene har satt menneskerettighetene nederst på listen over prioriteringer i forberedelsene til mesterskapet.

De fleste norske partier er enige i at det er problematisk at et autoritært land som Qatar ble tildelt fotball-VM. Mobasher fikk ros i Oslo bystyre for å ta opp Qatars systematiske menneskerettighetsbrudd. Likevel ville ingen andre partier være med på noen boikott.

– Det er synd. En boikott ville vært et tydelig signal til Oslos befolkning, og ikke minst til titusener av barn og unge som brenner for fotball, om at vi ikke godtar at fotballen blir brukt til å legitimere brudd på menneskerettighetene, brudd på fotballens verdier og til å renske diktaturer. Det ville vært med på å sette en ny standard for hva vi som hovedstad og samfunn kan akseptere i fremtidige mesterskap, sier Mobasher.

En rekke fotballpuber i Oslo har for egen regning annonsert at de velger å boikotte årets fotball-VM.

– Men grasrota kan ikke ta denne kampen mot mektige krefter i og utenfor fotballen alene. En politisk boikott ville vært et signal om at Oslo hverken kan akseptere overgrepene som følger av forberedelsene til VM, eller FIFAs ansvarsfraskrivelse.

Opprør mot sportsvasking

Også i Bergen har Rødt tatt til orde for boikott av Qatar-VM. Der fikk forslaget bare Rødt og SVs stemmer.

– Som menneskerettighetsby har Bergen en

Gruppeleder for Rødt i Oslo: Siavash Mobasher. Foto: Rosmin Mathew.

Gruppeleder for Rødt i Bergen: Mailiss Solheim-Åkerblom. Foto: Ihne Pedersen.

plikt til å stå opp når menneskerettigheter brytes. Qatar er et land der disse rettighetene brytes daglig, homofile kan risikere fengsel for å være den de er, og tusenvis av fremmedarbeidere har mistet livet i byggingen av anleggene der kampene skal spilles. Qatar er i grunn en politistat uten ytringsfrihet, pressfrihet eller organisasjonsfrihet, sier Mailiss Solheim-Åkerblom, gruppeleder for Rødt i Bergen.

– Prisen for festen betales av alle gjestearbeiderne som har dødd i forberedelsene, alle som jobber under farlige forhold, og alle de som utsettes for menneskerettighetsbrudd. Boikott ville vist at vi som by ikke aksepterer at de største idrettsarrangementene våre legges til land som bryter menneskerettighetene så fundamentalt som Qatar gjør. Jo flere byer i verden som sier nei, jo større slagkraft har vi samlet neste gang FIFA og andre store idrettsorganisasjoner skal fordele arrangementer, sier Solheim-Åkerblom.

Mobasher tror bevegelsen mot sportsvasking kan få betydning i framtida.

– Det er noe som skjer i idrettsverdenen nå, og det er et folkelig opprør i emning. Folk har fått nok av at grådigheten og pengene trumfer over sporten mange av oss elsker. Fotballen er blitt til av arbeidsfolk, men nå er verdens mest utbredte idrett blitt en lekegrind for de rikeste. Når pengene og korrupsjonen har tatt overhånd, må vi som er politiske aktive og oss fotballfrelste si at nok er nok og jobbe for å hindre at kommende mesterskap blir utdelt til autoritære land, sier han.

Halve himmelen er vår

Seher Aydar er stortingsrepresentant og medlem av helse- og omsorgskomiteen.

Kvinne, liv, frihet

Det som skjer i Iran er ikke lenger en protest, det er en revolusjon. Det er en revolusjon som startet etter at kurdiske Jina Amini ble arrestert og drept av moralpolitiet. Protestene startet allerede i hennes begravelse med slagordet «Jin, Jiyan, Azadî». Det er ikke tilfeldig at det var nettopp *kvinne, liv, frihet* som spredte seg fra by til by. Gjennom flere lover og styresett blir kvinners valg, klær, kropp og liv kontrollert. Kvinner blir fratatt friheten og livet. Folk blir fratatt friheten og livet. Det er en undertrykkelse som har skapt en folkelig oppreisning. Med kvinner i front har folk tatt til gatene mot regimet.

Jina er også kjent under det offisielle navnet Mahsa. Ikke engang navnet sitt fikk hun eie selv, fordi det kurdiske navnet Jina ikke godkjennes av det islamistiske regimet. Regimets fiendtlighet mot minoriteter kommer også til uttrykk i dets behandling av baluchere. Massedrapene på baluchere har vært så omfattende at selv om de utgjør om lag 5 % av befolkninga i Iran, er det flest drepte i provinsen Sistan og Baluchistan.

”

Det som skjer i Iran er ikke lenger en protest, det er en revolusjon.

Antallet som blir drept, fengslet og forsvunnet øker for hver dag som går. Minst 14.000 personer har blitt arrestert. Politiske fanger blir utsatt for tortur og henrettelser. Dette er ikke isolerte unntak. Parlamentet har nylig skrevet under en på uttalelse som åpner for henrettelser av demonstranter som blir arrestert.

Mostanden er likevel sterk. Modige studenter, arbeidere og kvinner har gjort alvor av ordene «knus patriarkatet». De gir seg ikke. Jin, Jiyan, Azadî er et slagord som har blitt kjent over hele verden. Dette er et slagord med radikale røtter, som stammer fra antikapitalistisk og antikolonial kamp. Modige kvinner og menn roper det i Iran i dag. Kvinnene som kjempet mot IS og Tyrkias invasjon i Rojava i Nord-Syria ropte «Jin, Jiyan, Azadî». Det ble for første gang tatt i bruk i 2006 under 8.mars i Istanbul, som et slagord for den kurdiske kvinnefrigjøringsbevegelsen. Slagordet som roper over hele regionen er kampropet vårt for en bedre framtid.

Folk må forme sin egen framtid selv. De trenger ikke å reddes. De redder seg selv. Det vi kan bidra med er solidaritet. Det minste vi kan gjøre er å løfte fram deres stemmer og historier. Vi roper igjen og igjen: Kvinne – liv – frihet! Jin – jiyan – azadi! Zan – zendegi – azadi!

Rødt Nyttts julegavetips for

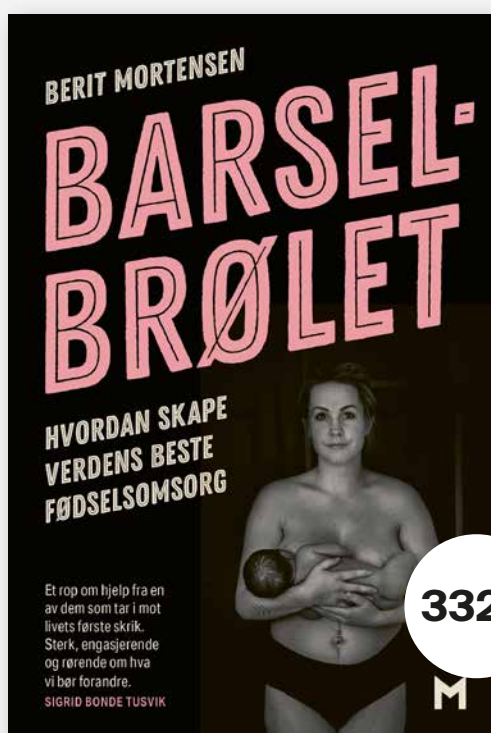
JONAS BALS, HELGA PEDERSEN: HÅNDBOK FOR TILLITSVALGTE

RES PUBLICA, 2022

Et folkestyre krever at folk deltar. Enten du er tillitsvalgt på arbeidsplassen, styremedlem i fagforeninga eller folkevalgt for et politisk parti er du med på å skape et levende demokrati. God organisering er vanlige folks vei til makt og samfunnsendring. I denne håndboka i praktisk organisasjonsarbeid har Jonas Bals og Helga Pedersen latt seg inspirere av Einar Gerhardsens klassiker *Tillitsmannen*, og skrevet en ny bok for vår tid.

Forfatterne har laget en praktisk guide det er lett å slå opp i. Hvordan gjennomføre et godt årsmøte? Hvordan sørge for at de som får verv og blir ledere reflekterer mangfoldet i det norske folk? Og hvordan skape en god organisasjonskultur, uten seksuell trakassering og bruk av hersketeknikker? Denne boka gir gode svar med utgangspunkt i arbeider- og fagbevegelsens tradisjoner.

Kjøp på respublica.no

BERIT MORTENSEN: BARSELBRØLET

MANIFEST, 2022

Fødeavdelinger legges ned. Nybakte mødre føler seg plassert på samlebånd. Jordmødre og gynekologer slutter i jobben på grunn av hardt arbeidspress. Hvilke konsekvenser får det når kvinner mellom barseltårer og melkespreng opplever å bli overlatt til seg selv?

Jordmor og tidligere helsepolitisk ansvarlig i Rødt, Berit Mortensen, tar oss med inn på fødestua og ut i landet. Hun viser hvorfor kvinner over hele Norge protesterer mot det de mener er manglende politisk kontroll og et uverdigg og utilstrekkelig fødetilbud. Med kunnskap, erfaring og sterkt engasjement tegner hun også opp hva som trengs for å skape verdens beste fødselsomsorg.

Kjøp på manifest.no

EWA SAPIEŻYŃSKA: JEG ER IKKE POLAKKEN DIN

MANIFEST, 2022

Ewa Sapieżyńska er én av mange tusen polakker i Norge. Dette er hennes bekymringsmelding og kjærlighetserklæring til landet hun har gjort til sitt eget. Gjennom sin egen historie, og i møte med andre polakker i Norge, gir Sapieżyńska oss et unikt innblikk i landets største innvandrergruppe.

Jeg er ikke polakken din er en personlig og politisk beretning om et Norge vi sjelden hører om, fortalt med nærhet, varme og engasjement. Det er en historie om fordommer, fremmedhet og utenforskap – men også om tilhørighet og møter mellom mennesker, og om hva vi kan gjøre for å se forbi merkelappene vi klister på hverandre.

Kjøp på manifest.no

2023
RØDTS RØDE
PLANLEGGER

Rødts røde
RØDT, 2022

Rødts Røde Planlegger
holde styr på møter og
almanakken kommer i
innbundet i glanset ka
et eksklusivt opplag og
dumt julegavetips?

Kjøp på
roedt.signon.no

deg som liker harde pakker

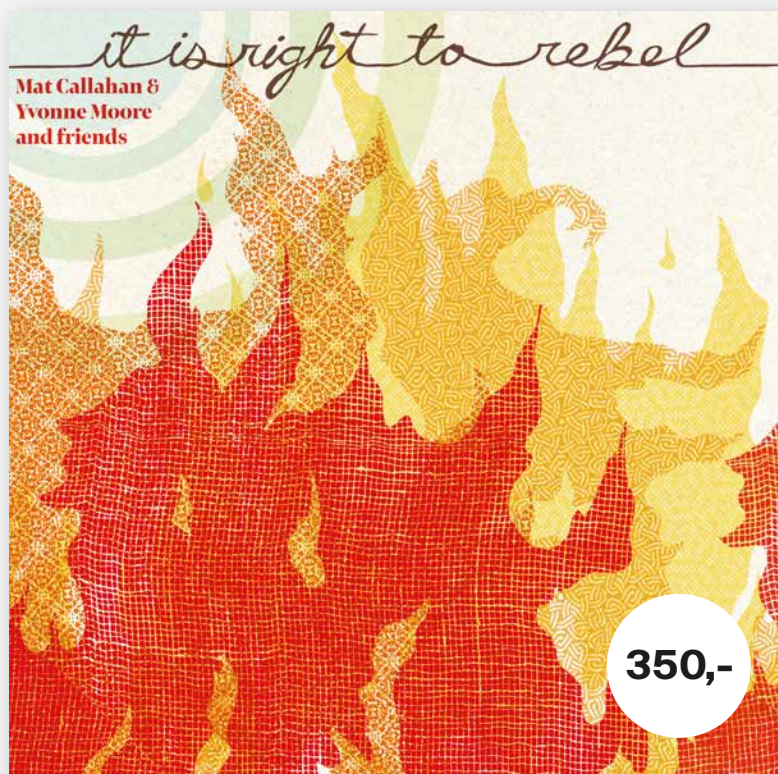

JOKE J. HERMSEN: SNU TIDEVANNET - MED ROSA LUXEMBURG OG HANNAH ARENDT

EXISTENZ FORLAG, 2022

Den tyske revolusjonære tenkeren og politikeren Rosa Luxemburg (1871-1919) og den tyske filosofen Hannah Arendt (1906-1975) skydde ikke konflikter i kampen for å forandre verden og gjøre samfunnet til et mer solidarisk sted. De var begge overbevist om at grunnleggende forandringer både er mulige og nødvendige. Den nederlandske filosofen Joke J. Hermsen viser at disse to ikoniske tenkerne aldri mistet sin kjærlighet til verden. Nettopp i krisetider som de vi lever i nå, preget av økende ulikhet, manglende politisk deltakelse og voldelige konflikter, gir de oss grunn til optimisme. Boka inneholder et utvalg av Rosa Luxemburgs vakre og tankevekkende brev, som ikke bare berører politiske spørsmål, men også litteratur, musikk og natur.

Kjøp på existenz.no

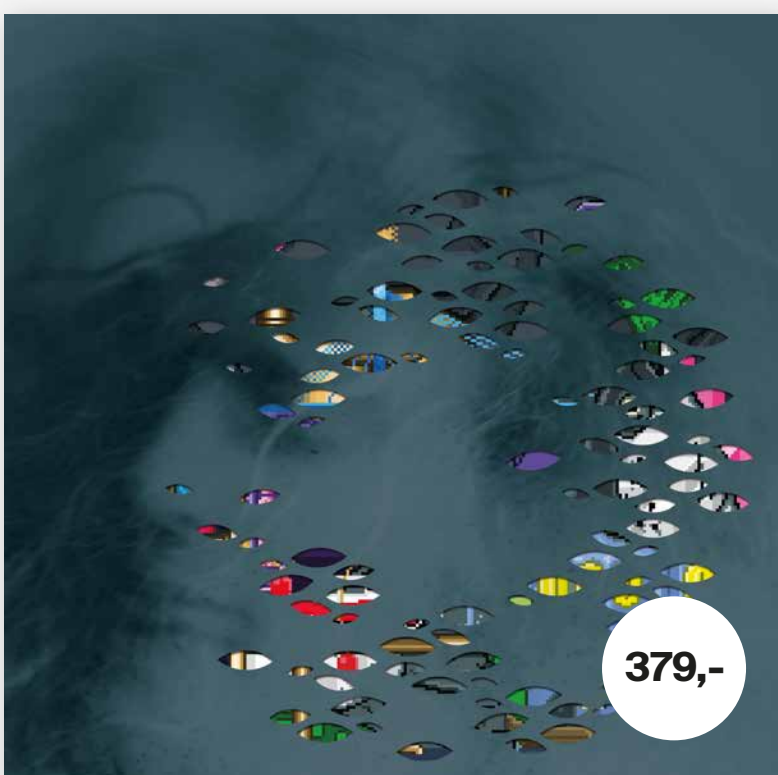

MAT CALLAHAN & YVONNE MOORE AND FRIENDS: IT IS RIGHT TO REBEL

PLATESELSKAPET NO. 13, 2022

It Is Right to Rebel er et spennende og tankevekkende dobbeltalbum av amerikanske Mat Callahan og sveitsiske Yvonne Moore og deres venner. Dobbeltalbumet består av 15 spor, rotfestet i folkrock, og tar opp i seg elementer fra roots, blues, gospel og folkemusikk. Tekstene kretser rundt opprør og kampen for en bedre verden, og omhandler saker som zapatist-opprøret i Chiapas, politiske fanger, krig, rasisme og miljøspørsmål. Skarp satire avløses av sjelfull poesi og skaper til sammen et mangfoldig og engasjerende uttrykk man som lytter vanskelig forblir uberørt av.

Kjøp på plateselskapetno13.no

MODDI: BRÅTEBRANN

PROPELLER RECORDINGS, 2022

Bråtebrann er Moddis første utgivelse i albumtrilogien *Det nye nord*. På det nye albumet har Moddi vendt hjem til Senja, ei øy som har forandret seg fundamentalt fra universet Moddi selv har pleid å formidle. Sjark og stø er erstattet av laksetrailere og storindustri, og romantiske naturskildringer leveres side om side med betraktninger om marin forsøpling, nedbygging av landskapet og kompleksiteten i det som kalles fremskritt.

Albumet er spilt inn over halvannet år og på reise gjennom et Nord-Norge i forandring, med bidrag fra både kirkekoret Vokal Nord, landsdelens egne strykeorkester Arktisk Filharmoni og musikere fra hele landsdelen. I tillegg har Moddi blandet inn lyder fra blant annet smelteverk, forings slangene på det lokale fiskeoppdrettet og knølhvalsang fra flere hundre meters dyp i Andfjorden utenfor Senja.

Kjøp på bigdipper.no

e planlegger

r gjør det enkelt å
g avtaler! Denne lekre
A5-størrelse og er
rtong. Den trykkes opp i
g leveres før jul. Ikke noe

265,-

350,-

379,-

Priskrisa øker forskjellene

Dobbelt så mange sliter økonomisk

130 000 husholdninger befinner seg i alvorlige økonomiske vanskeligheter, og ytterligere 280.000 sliter økonomisk. Dette er en dobling fra i fjor.

Kilde: Forbrukerforskningsinstituttet SIFO, 28.09.22.

En priskrise som ikke møtes med kraftige nok tiltak er i ferd med å skape en ny forskjells-eksplosjon. Her er åtte dystre tall som viser behovet for en mer rettferdig og omfordelende politikk.

En av tolv sliter med å ha råd til mat

Litt over fire av ti husholdninger har måttet gjøre innstramminger i forhold til mat. Den vanligste strategien er å redusere utgiftene ved å kjøpe billigere varer og handle der prisene er lave. Én av tolv husstander står enten over måltider, oppsøker matstasjoner eller kontakter NAV for å få hjelp til å betale for mat.

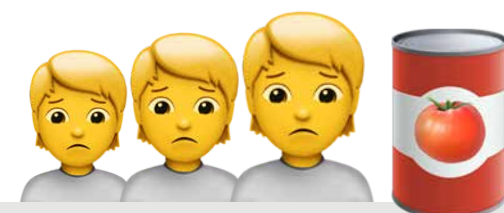
Kilde: Forbrukerforskningsinstituttet SIFO, 28.09.22.

To av tre strammer inn for å ha råd til strøm

To tredjedeler av norske husholdninger har strammet inn for å ha råd til strømregningen. Det vanligste er å redusere forbruket av strøm, etterfulgt av strategisk bruk av strøm på tider av døgnet hvor prisene er lav.

Kilde: Forbrukerforskningsinstituttet SIFO, 28.09.22.

Matkøene vokser

Frivillige organisasjoner som Frelsesarmeen og Kirkens Bymisjon melder om en dobling av matkøene på kort tid.

Kilde: NRK, 10.09.22.

Barnefattigdommen øker

115.203 barn – mer enn ett av ti barn i Norge – tilhører familier med «vedvarende lavinntekt». Antallet barn som vokser opp i fattigdom har nå økt hvert år siden 2001. Den gang vokste kun 3,3 prosent av barn opp i fattigdom. I dag er tallet på 11,7 prosent.

Kilde: Statistisk Sentralbyrå, 03.04.22.

Inkassogjelden øker

Nordmenns inkassogjeld er jevnt stigende. Det er de yngste og eldste som opplever sterkest vekst i andel saker. På topp er dem over 70 år. Ifølge inkassoselskapet Fair kommer antallet inkassosaker til å fortsette å øke framover.

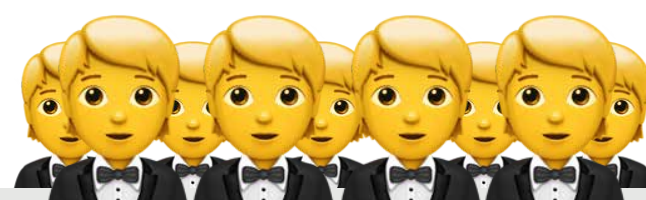
Kilde: TV2, 12.10.22.

Uføretrygdede henger etter

Flere uføretrygdede faller under lavinntektsgrensen, og henger etter i inntektsutviklingen. Samtidig øker andelen uføretrygdede med høy boligutgiftsbelastning. Omtrent en av fire personer som bor i en husholdning der hovedinntektstakeren er uføretrygdet, har inntekt under lavinntektsgrensen. Det tilsvarer 77 800 personer. Dette er en klar økning fra 2017, da andelen var 20 prosent.

Kilde: Statistisk Sentralbyrå, 27.10.22.

Rekordmange milliardærer

Samtidig som fattigdommen øker og stadig flere får økonomiske vanskeligheter, har Norge løpet av Jonas Gahr Støres første år som statsminister fått 37 nye milliardærer. Siden i fjor har antall milliardærer i Norge økt med ni prosent. Det betyr at stadig mer av rikdommen samles på stadig færre hender.

Kilde: Kapital, 22.09.22.

Fattigdom:

Heller sinne enn skam

Forfatter: Kaisa Hansen-Suckow skriver om å være fattig i verdens rikeste land. Foto: Alexander F.C. Johansen/Manifest forlag.

Forskjells-Norge

Åsne Hage asne.hagen@gmail.com

– Det som jeg tidligere har skamma meg over, har nå blitt en kraft som jeg er stolt av, sier Kaisa Hansen-Suckow.

Hun har skapt bølger med med debutboka *Oss mot verden*, en nådeløs fortelling om livet som fattig. Da hun vokste opp, tok det ikke lang tid før hun oppdaga at hun hadde det annerledes enn mange jevnaldrende.

– Jeg hadde et reflektert forhold til det før jeg ble stor. Jeg visste veldig godt at det var andre spilleregler for meg og mamma, og at det vi lærte på skolen ikke var helt sant, for eksempel at vi vokser opp i verdens rikeste og mest likestilte land der alle kan bli akkurat hva de vil og vi har like muligheter. Jeg visste at det ikke var sant, men jeg visste ikke hvorfor det var sånn.

– Så husker jeg første gang mamma sa det direkte til meg. Det var da vi diskuterte barnetrygd på skolen – kanskje i femte-sjette klasse. Da fortalte klassekameratene mine at foreldrene deres sparte hele barnetrygda slik at de hadde rundt 200 000 kroner på konto da de ble voksne, og enda mer hvis pengene stod på høyrentekonto. Jeg var skikkelig optimistisk – «når jeg blir voksen blir jeg rik», tenkte jeg – og skyndte meg hjem for å spørre assen mamma sparte mine penger og hvor mye jeg hadde i banken. Da sa mamma: «Det er forskjell på folk, Kaisa. De som sparer barnetrygden, og har råd til det, de trenger den ikke.»

Hansen-Suckow tror hun og familien har tilegnet seg mange ferdigheter for å veie opp for dårlig økonomi.

– Å være street smart, alle mulige life hacks... at vi er vanvittig ressurssterke på alle andre måter enn økonomisk. Det å streve økonomisk tar hele livet ditt og hele hverdagen din, og så vil du jo ikke at ungene skal føle seg begrensa. Så du blir veldig kreativ og finner løsninger som er gratis. Og så er vi jo jævlige seige! Hun ler.

– Ikke dra opp stigen!

Hun peker på at det er viktig hva man gjør med denne erfaringen i neste omgang.

– Hvis man har en oppvekst som ligner på min, så er det en vesentlig ting som splitter oss: om man holder stigen for den som kommer etter, eller om man drar den opp. Jeg opplever at i min familie er vi gode til å sette oss inn i andres situasjoner, og at vi har et øye for diskriminering og hvordan det arter seg. Jeg har alltid vært opptatt

av menneskerettigheter og likestilling. Jeg visste hvorfor det var viktig.

– Politisk har jo Rødt blant annet nå begynt å stjele velgere fra FrP. Det gir mening i mitt hode. Jeg har vokst opp med folk i lignende situasjoner som min som stemmer FrP nærmest på automatikk fordi retorikken deres resonnerer veldig. Fra mitt perspektiv opplever jeg jo det som å dra opp stigen etter seg. Jeg har jo levd med FrP i regjering og kjente at jeg fikk en mye vanskeligere hverdag.

– Venstresida har mye å lære av FrP når det gjelder tydelig språk, klarspråk, ikke surre seg inn i akademiske begreper og stammespråk som kommer fra akademia. Vi må snakke klart og tydelig til folk, prate et mer forståelig hverdagspråk.

Hun advarer mot å undervurdere krafta i falske nyheter og trekker fram Kristiansand – «stedet i Norge som ligner mest på USA» – i forkant av forrige valg, med en Facebook-side som oppførte seg og ble oppfatta som en avis, men som spredde falske nyheter. Det endte med at Demokratene vant mange stemmer på misvisende saker og «lik og del»

Må ta avmakt alvorlig

– Folk som har lite, har også lite tillit til systemet og kjenner i større grad på avmakt. Det er liten tilgjengelig eller mulig sosial mobilitet. Folk under fattigdomsgrensa bruker i liten grad stemmeretten. Det er jo fordi uansett farge på regjeringa har livet sugd like hardt dagen etter valget og de fire kommende åra, fastslår Hansen-Suckow.

– Vi har potensielt en økende del av befolkninga som kjenner på avmakt, som har genuin og begrunna mistillit. De er mottakelige for falske nyheter. Det er en kjempestor trussel som vi må ta på stort alvor og være tydelige mot. Vi må peke på alternativene!

Hun viser til Sverigedemokraternas framgang i Sverige, og mener det er viktig å bruke mer tid på å snakke om egen politikk for å nå de som har lav tillit.

– Ellers blir man dessverre en nyttig idiot som holder mikrofonstativet for høyresida og gir dem publisitet, klikk og masse medieoppslag.

Hansen-Suckow påpeker at de praktiske hindringene opptar enormt mye kapasitet når man er fattig:

– Det er en følelse av kontinuerlig kaos og hele tiden å liste opp for seg selv alt man skal ordne. Så kommer man stadig på nye utfordringer. Det er noe som er mye større enn en sjøl som man kjemper i alene. Det fratok meg søvn og nattero, muligheten til å være til stede i øyeblikket i lek på gulvet med dattera mi eller mentalt til stede ved middagsbordet. Livet var prega av angst og

Aktuell bok: *Oss mot verden*.

bekymring fordi jeg i hele tida måtte tenkte på om strømmen ville bli stengt nå eller i morra, samtidig som jeg kontinuerlig ble oppringt av inkassobyråer og hele tiden hadde stappfull postkasse. I tillegg prøvde jeg å skjule dette for omverdenen, siden jeg hadde erfaring med å bli stigmatisert. Jeg har oppført meg som en straffedømt person som har brukt alle kreftene sine for å skjule det.

Fra skam til handling

I 2021 lagde Hansen-Suckow dokumentaren *Så er spørsmålet: Hadde de råd til det før og?* som ble kjøpt opp av Aftenposten og delt bredt. Hittil er den sett nesten 15 000 ganger. Med filmen og med boka som kom ut i år, har hun gått åpent ut med at hun er en av de skjulte fattige.

– Dette er en totalt motsatt strategi, og motivasjonen til å gjøre det kom da jeg hadde fått hodet så vidt over vann. Jeg og mannen min hadde lagt bak oss kampen for å komme til blanke ark, å stå på startstreken og ikke på minussida. Jeg begynte å se på politikken i det, og ble frustrert over hvordan vi portretterte den fattige. Det å være fattig ble framstilt som en selvforskyldt situasjon, og regjeringspartier på den tida lagde kampanjer med NAV-ere som sov med en burger på magen og hånda i potetgullposen – de ble framstilt som dumme og late, en last i samfunnet vårt. Jeg har aldri kjent meg igjen i denne rollen, men likevel har jeg vært livredd for å være dum. Storsamfunnets tanker har plantet seg i mitt hode, så jeg har insistert på å konkurrere på like vilkår og påført meg selv skam.

– Da jeg lagde filmen og skrev boka, var det for å gi et innspill til samfunnsamtalen om fattigdom og utfordre bildet av hvem de fattige er og hva det vil si å være fattig i verdens rikeste land. Og å problematisere løsningen litt, for du kan ikke svare i en setning på hvordan du kan bli kvitt fattigdom. Det handler om både individet og systemer, om barna, om psykisk helse. Fattigdom slår også ut i biologi og generasjoner: man kommer i puberteten tidligere fordi kroppen skal dø tidligere, og som fattig har man ikke overskudd til å tenke fem eller ti år fram i tid. Det setter jo ideen om den dumme alenemora som får barn tidlig i et annet lys, sier Hansen-Suckow.

– Dette er villet politikk, og det provoserer meg så mye at jeg får tårer i øynene.

Journalisten har språkvaska manuset til boka for Forlaget Manifest.

Vil ta tilbake kontrollen over strømmen: Jan Davidsen. Foto: Brage Aronsen.

Ønsker statlig kontroll over krafta

Alternativ energikommisjon foreslår at Norge må ta tilbake statlig/offentlig kontroll over omsetningen av norskprodusert strøm og utvekslingen av strøm med andre land. Det skriver VG.

– Det viktigste er kravet om å få en politisk norsk styring av vår kraftsektor. Vi mener det kan gjøres via forhandlinger med EU og Storbritannia, for å sikre at Norge tar tilbake kontrollen over kraftflyten via utenlandskablene, sier kommisjonsmedlem Jan Davidsen til VG.

Han understreker at kommisjonen ikke er ute etter å angripe EØS-avtalen.

– Det er mulighetene som EØS-avtalen gir, som vi mener regjeringen aktiv nå må utnytte. I dagens krisesituasjon har EU-kommisjonen og en del EU-land tatt grep for å sikre nasjonale interesser. Da må også Norge kunne det, sier Davidsen.

AEK foreslår at en rekke krav legges til grunn for forhandlingene med EU og Storbritannia, blant annet at norske strømpriser frikobles fra det europeiske strømprissystemet, at Norge skal ha full kontroll over kraftflyten i utenlandsforbindelsene og at Norge skal ha full statlig styring over innenlands kraftomsetning.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Storingsrepresentant: Mimir Kristjánsson. Foto: Ihne Pedersen.

Viktig seier for ME-sjuke

I lang tid har ME-pasienter opplevd å bli diskriminert i møte med helsevesenet. Et stortingsvedtak skal nå endre på dette, melder TV2.

– Flertallet av norske politikere går nå god for det ME-sjuke har fortalt hele tida, sier stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson til TV2.

Han mener mange ME-pasienter må gå mange ekstra runder for å bevise at de har prøvd alt de kan for å bli friske. De må teste ut en rekke behandlinger, som ofte bare ender opp med å gjøre vondt verre. Et flertall på Stortinget vil derfor be regjeringa om gå gjennom all praksis og alle regler som kan bidra til at ME-sjuke kan bli diskriminert i møte med helsevesenet og trygdesystemet. Målet er å sikre reell likebehandling.

– Håpet er å rydde unna det som er av unødvendige krav, mistillit, mistro og unødvendige fordommer i helsevesenet og i trygdesystemet mot ME-pasienter, sier Kristjánsson.

– Derfor må vi gjennomgå denne praksisen og sikre at folk blir møtt på likeverdige vilkår. Dette forslaget er ikke siste kapittel, men begynnelsen på rettferdighet for ME-sjuke.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Verft: Vard Søviknes i Ålesund. Foto: Nye Ålesund kommune.

For enkelt å slippe unna med arbeidslivskriminalitet

Først ble selskapet bøtelagt, så slettet Arbeidstilsynet boten. Rødts faglige leder, Markus Hansen, mener det er for lett å slippe unna med lovbrudd i norsk arbeidsliv.

Det spanske selskapet Electromecánica Del Noroeste fikk en rekordhøy bot på 1,5 millioner kroner etter avsløringer av ulovlige arbeidsforhold ved verftet Vard Søviknes på Sunnmøre. Rumenske arbeidere fortalte om timelønn på 30 kroner da de bygget luksusskipet «Viking Octantis» forrige høst. De varslet også om manglende kontrakter, manglende lønns slipper og ulovlig lange arbeidsdager. Siden Arbeidstilsynet ikke fikk lønns slipper og timelister, konkluderte de med grove lovbrudd. Men da firmaet nesten ett år senere sendte dokumentene i en klage, slettet arbeidstilsynet boten.

– Dette er en hån mot de ansatte som har varslet mot firmaet, sier Markus Hansen. Han er leder i Heismontørens fagforening og faglig leder i Rødt.

– Ulovlighetene de ansatte har vært utsatt for får ingen konsekvenser for arbeidsgiveren. Her sier Arbeidstilsynet at de stoler mer på et firma som har brukt et år på å hoste opp lovpålagt

Faglig leder i Rødt: Markus Hansen. Foto: Ihne Pedersen.

dokumentasjon, enn på arbeiderne som forteller om lovstridige arbeidsforhold. Det sender et veldig farlig signal, som i verste fall kan bidra til at andre arbeidsgivere opplever det som risikofritt å utnytte utenlandske arbeidere i Norge.

– Denne saken viser hvor lett å slippe unna med arbeidslivskriminalitet i Norge. Det er grunnen til at Rødt jobber for en storstilt satsing på bekjempelse av a-krim.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Regjeringa vil gjøre det dyrere å være syk

– I et budsjett som skulle gjøre forskjellene mindre, velger regjeringa å gjøre det dyrere å være syk. Det er et uforståelig forslag med tanke på den priskrisa vi opplever nå, sier helsepolitisk talsperson i Rødt og stortingsrepresentant, Seher Aydar.

Regjeringa foreslår i sitt forslag til statsbudsjett å øke egenandelene på helsetjenester. De vil heve grensa for å få frikort til 3040 kroner. Prisveksten beregnes til 2,8 prosent, mens egenandelstaket for frikort øker med 4 prosent.

– Det har allerede blitt dyrere å få mat på bordet og varme i hjemmet. Nå skal det også koste mer å være syk, hvis regjeringa får det som de vil. Vi vet at dårlig helse og dårlig økonomi henger sammen. Da er det ekstra usosialt at regjeringen forsyner seg av de støtteordningene som er helt nødvendige for mange når de blir syke, sier Aydar.

Også de som har medisiner på blåresept må belage seg på å betale mer. Regjeringa foreslår å øke egenandelen på medisiner og materiell på blåresept fra 39 % til 50 %.

– Frikort og blåresept har størst betydning for dem som har det tøffest. Det er de kronisk syke og uføre som rammes hardest når regjeringa velger å

Storingsrepresentant: Seher Aydar. Foto: Ihne Pedersen.

hente ut pengene her. Om målet er å gjøre livet til de som allerede er mest utsatt enda vanskeligere, er dette treffsikre tiltak.

– Det er allerede store helseforskjeller i Norge. De med lang utdanning og god økonomi lever lenger og har mindre helseproblemer enn grupper med lavere utdanningsnivå og dårligere økonomi. Økt frikortgrense og økte egenandeler på blåresepter vil skape større helseforskjeller.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Oljestopp: Rødt vil legge Wisting-prosjektet dødt. Illustrasjonsfoto: Tom Haga/Norsk olje og gass.

– Wisting-prosjektet må legges dødt

Etableringen av det kontroversielle oljefeltet Wisting i Barentshavet er utsatt med minst fire år. Nå er tiden inne for å legge hele prosjektet dødt, mener miljøpolitisk talsperson i Rødt, Sofie Marhaug.

10. november kunngjorde Equinor og partnerne i Wisting-prosjektet at de utsetter beslutningen om de skal investere i prosjektet med fire år. Beslutningen skulle egentlig treffes i desember. Prosjektet handler om oljeutvinning fra Barentshavet gjennom oljefeltet Wisting. Feltet ligger 300 kilometer nord for finnmarkskysten og bare 50 kilometer fra iskantsonen. Det er verdens nordligste påviste oljefelt.

– Dette er utvilsomt en gode nyheter for miljøbevegelsen og en seier for klimaet. Vi har allerede funnet mer olje enn det er forsvarlig å brenne opp. Om Wisting-prosjektet ble realisert, ville det ført til store klimagassutslipp. Og Wisting må elektrifiseres for i det hele tatt å fungere. Det vil innebære utbygging med kraftlinjer som skjærer tvers gjennom reinbeiteområder, som i verste fall kan være menneskerettsstridig, sier Marhaug.

– Så er det viktig å huske på at prosjektet bare er satt på pause. Equinor oppgir økte kostnader,

Stortingsrepresentant: Sofie Marhaug. Foto: Ihne Pedersen.

inflasjon og usikkerhet knyttet til lønnsomheten, ikke miljøhensyn, som årsaken til at prosjektet utsettes. Det krever årvåkenhet fram til prosjektet legges endelig dødt.

– Om Wisting skrotes vil det bli enklere for Norge å nå våre klimamål. Det vil også gi Equinor mulighet til å prioritere de nødvendige omstillingene av petroleumsindustrien. Heller enn å sende fornybar kraft ut på sokkelen for å elektrifisere oljefeltene, må vi satse på karbonfangst- og lagring som benytter kompetansen vi har i Norge og brønnene vi har utvunnet olje og gass fra.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Klar melding til laksebaronene: – Slutt å syt!

Norske laksebaroner har ingen grunn til å klage over grunnrenteskatten, mener stortingsrepresentant Geir Jørgensen.

I slutten av september kom nyheten om at regjeringa innfører grunnrenteskatt for havbruksnæringen. Skatten gjelder produksjon av laks, ørret og regnbueørret, og vil gi mellom 3,6 og 3,8 milliarder årlig i skatteinntekter. Nyheten utløste ramaskrik blant landets laksegiganter som Mowi, Salmar og Lerøy Seafood. Jørgensen, som selv har arbeidet som fisker, har lite sympati for laksebaronene som nå klager sin nød.

– Slutt å syt! Få næringer har like mye makt, og like stor lobby som laksenæringa. Dette er ikke noe distriktsopprør, det er noen av de aller rikeste i Norge som kjemper med nebb og klør for å beholde sin superprofitt, sier Jørgensen.

Forslaget om grunnrenteskatt har vært på bordet siden det ble foreslått av et offentlig utvalg ledet av professor Karen Helene Ulltveit-Moe i 2019. Den gangen kom ikke forslaget til stortingsbehandling.

– Tida er overmoden for at disse selskapene må bidra mer inn til fellesskapet. De siste tjue åra har oppdrettsnæringa fått ta seg til rette i fjordene

Stortingsrepresentant: Geir Jørgensen. Foto: Ihne Pedersen.

som de vil, på bekostning av miljøet og villaksen, med astronomiske overskudd og utbytter. Forslaget regjeringa har lagt fram, er et steg i riktig retning, og kan flytte penger fra laksebaronene til felles velferd langs kysten.

– Den norske velferdsstaten er bygget på grunnrenteskatt. Det ble innført for oljenæringa på slutten av 60-tallet, og det samme gjelder for vannkraft. Nå er det havbruksnæringa sin tur, sier Jørgensen.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Stortingsrepresentant: Marie Sneve Martinussen. Foto: Ihne Pedersen.

Oljefondet har milliarder i Qatar

NRK melder at flere partier nå krever svar fra regjeringen på hvordan oljefondet kan forsvare milliardinvesteringer i hotellkjede med flere hoteller i Qatar.

I en rapport bestilt av Fair Finance International avdekkes det at oljefondet og enkelte norske banker har investert i hotellkjeden Accor Hotels i Qatar. Hotellkjeden blir nevnt flere ganger i Qatar-dokumentaren «Qatar-VM: Skittent spill», der det hevdes at Accor-gruppen har brukt en underleverandør der de ansatte har levd under primitive og kritikkverdige forhold.

Medlem i finanskomiteen og nestleder i Rødt, Marie Sneve Martinussen, mener saken viser at Etikkrådets kontroll med oljefondets investeringer ikke er god nok.

– Skal det være noen vits å ha et Etikkråd for oljefondet, må de revurdere hva de mener er «høy nok terskel» for å kvitte seg med investeringer, sier hun til NRK.

– Finansministeren har det øverste, politiske ansvaret for oljefondet. Jeg vil be han forklare hvorfor oljefondet beholder sin eierandel i Accor, når selskapets virksomhet i Qatar er så godt dokumentert.

– Jeg vil også be regjeringen se nærmere på Etikkrådets retningslinjer, sier Martinussen.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Stortingsrepresentant: Hege Bae Nyholt. Foto: Ihne Pedersen.

Vil ha slutt på offentliggjøring av nasjonale prøver

Hege Bae Nyholt er leder for utdannings- og forskningskomiteen på Stortinget. Til fagbladet Utdanningsnytt varsler hun at Rødt vil legge frem et forslag om å stanse offentliggjøringen av resultatene fra de nasjonale prøvene.

– Aller helst vil vi kutte ut nasjonale prøver. Men å la være å offentliggjøre resultatene vil være et først skritt i riktig retning, sier Nyholt.

Bakgrunnen for forslaget er UngData-undersøkelsen som viser at stadig flere elever mistrives på skolen.

Siden midten av 2010-tallet har andelen som trives på skolen, blitt redusert med 6 prosentpoeng, og i årets undersøkelse gir 15 prosent uttrykk for at de mistrives. Over halvparten av barn og unge oppgir at de ofte eller svært ofte blir stresset av skolearbeidet.

– Vi ønsker å endre flere ting i skolen. Vi ønsker mindre klasser, styrket bemanning og mer praktisk undervisning. Men vi mener at testregimet og den teoritunge skolen vi har i dag, skaper ekstra stress – og nasjonale prøver er i en særegen rolle i det systemet, sier Nyholt til Utdanningsnytt.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Annonse:

Gi en julegave til Rødt Nytt

Vipps til #10303 eller bruk kontonummer 7874.05.56478

Hver utgave av Rødt Nytt deles ut på gater og torg over hele landet. Men å lage avis er dyrt. Derfor ber vi ydmykt alle mottakere om et lite bidrag, så vi kan fortsette å spre informasjon om kampen mot Forskjells-Norge. Dersom du ønske å støtte avisa kan du donere en valgfri sum til kontonr: 7874.05.56478. Intet bidrag er for stort, intet for lite!

RØDT.NO/RODT-NYTT

Hva skjer?

24. november

Rapportlansering: Statkraft i Brasil

Vega Scene, Oslo.
latin-amerikagruppene.no

25. - 27. november

Rødts faglige konferanse

Fafos kurs- og konferansesenter, Oslo.
rodt.no/faglig-konferanse-2022

26. november

Klassekampens venners julemesse

BUL-salen, Rosenkrantzgate 8, Oslo.
kk-venner.no

29. november

Helse- og beredskapskonferanse

Næringslivets Hus, Oslo. lo.no

5. desember

LOs organisasjonskonferanse

Sørmarka. lo.no

6. desember

Boklansering: Rudolf Nilsen-biografi

Folk, Storgata 36, Oslo. folkistorgata.no

Annonse:

Få med deg siste nummer av Gnist!

Linn Stalsberg om de nye 20-årene: Vi må organisere oss! // Sofie Marhaug: Kraften som var vår // Venstresida og Ukraina // Slaget om Barentshavet

Abonner på Gnist
100 kr for første år

Send mail til
gnist@marxisme.no
for bestilling.

Eller kjøp nummeret
på www.marxisme.no

Annonse:

Studiebok:

Forstå for å forandre

KUN
95,-

FORSTÅ
for å
FORANDRE

Bestill på:
marxisme.no

Annonse:

Ny pin:

Rødts jubileums-pin

25,-

Rødt feirer 15 år med en helt ny jubileums-pin.

Bestill på
roedt.signon.no

Bli medlem i Rødt!

Send sms med «Rødt [navn] [din e-post] [din adresse]» til 2090 eller se roedt.no/bli-medlem

fb.me/roedt

[@rauddt](https://twitter.com/rauddt)

[@stemroedt](https://www.instagram.com/stemroedt)

Følg oss i sosiale medier for å oppdage mer om Rødt, få svar på det du lurer på og dele med vennene dine.

